

Planlegging og bygging av kampflybase

LANDBRUK

15.04.16 Ørland

Landbruket på Ørland er viktig, og Forsvarsbygg har siden før oppstarten av planprogrammet hatt en ambisjon om bevaring av mest mulig dyrka mark.

Ørland hovedflystasjon er omgitt av landbruksarealer på flere sider. Det er også betydelige landbruksarealer inne på flystasjonen. Disse arealene leies ut og driftes av eierne av omkringliggende gårdsbruk. Utleiearealet er en viktig ressurs for landbruket i kommunen. For videreutvikling av flystasjonen har Forsvarsbygg behov for ca. 650 daa nytt areal nord og nordøst for dagens flystasjon. Dette arealet er ervervet ved inngåelse av minnelige avtaler med de berørte grunneierne. Av disse 650 daa vil ca. 450 daa av dette arealet i første omgang leies ut til de grunneierne som har avgitt areal. Innenfor gjerdet til Ørland hovedflystasjon vil utviklingen av nye områder legge beslag på ca. 1000 daa landbruksareal.

Avklaringer for landbruket

Utbyggingen av flystasjonen vil få noen konsekvenser for landbruket i form av arealbeslag og økt støy, men i stor grad vil landbruket på Ørland kunne drives som før. Det er fortsatt noe usikkerhet rundt de husdyrbrukene som vil bli mest utsatt for framtidig flyaktivitet. Forsvarsbygg er i gang med å planlegge flere oppfølgende undersøkelser for mer nøyaktig å kunne kartlegge eventuelle konsekvenser for disse brukene. Forsvarsbygg jobber også med å komme i gang med en prosess om innløsning av våningshusene på landbrukseiendommene.

Mulighetsstudiet

Gjennom Ørland kommunes landbruksprosjekt har Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk senter for bygdeforskning gjennomført en mulighetsstudie. Formålet har vært å få mer kunnskap om aktuelle omstillings- og tilpasningsmuligheter for mest mulig aktiv jordbruksproduksjon på Ørland. Mulighetsstudiet viser at det er gode vilkår for utvikling av landbruket. Usikkerheten knyttet til hvilke konsekvenser framtidig flyaktivitet vil ha, fremheves imidlertid som et hinder for videre utvikling. Uavhengig av dette er også landbruket på Ørland, som i landet for øvrig, preget av den generelle tendens med større og færre gårdsbruk, og at mange gårdsbruk blir avvirket eller nedlagt ved generasjonsskifte.

Erstatningsjord/makeskifte

Forsvarets utbyggingsbehov medfører kjøp av nødvendig grunn fra noen aktive landbrukseiendommer. Forsvarsbygg har kjøpt inn erstatningsareal, og alle grunneiere berørt av arealutvidelsen er tilbudt erstatningsjord. Av de berørte er det kun to parter som har takket ja til erstatningsjord, mens de andre har ønsket og mottatt kontanterstatning.

Sør-Trøndelag jordskifterett vil utføre det avsluttende arbeidet i forbindelse med makeskiftet av arealene i nord. Arealet som ikke vil bli nedbygd til forlengelsen av rullebanen og utbyggingen i nord vil leies ut til de grunneierne.

Kjøp av/støytiltak på boliger

Reguleringsplanens bestemmelser medfører at Forsvarsbygg er pålagt å tilby innløsning av de boligene der lydnivået utenfor rom med støyfølsomt formål overstiger MFNday \geq 100 dBA eller Lden = 62 \geq dBA. Dette vil gjelde de fleste i rød støysone¹. For landbrukseiendommer betyr dette at gårdsbruk der støynivå for bolighus overstiger dette, vil få tilbud om innløsning av våningshus og eventuelt kårbolig. Avslår hjemmelshaver tilbud om innløsning vil de få tilbud om støytiltak ned til 42 dB jf. Forurensningsforskriften. Med utgangspunkt i dette er det kun bygninger med støyfølsomt bruksformål, altså bofunksjonen, på landbrukseiendommene som tilbys innløst. (Se faktaark om innløsning for mer informasjon om dette.)

Storfeundersøkelser

For å hente inn kunnskap om hvordan storfe reagerer på forstyrrelser fra flyaktivitet har det i to omganger, i 2013 og 2014, blitt gjennomført observasjoner av besetninger, kombinert med støymålinger. Undersøkelsene ble utført i samarbeid med gårdbrukere, lokal og regional landbruksforvaltning, Mattilsynet og Norges universitet for miljø- og biovitenskap (NMBU). De siste undersøkelsene ga et bilde på hvordan dyra reagerer på flyaktivitet. Det er likevel fortsatt knyttet usikkerhet til om og i hvilket omfang dyrehold kan videreføres i de områdene som ligger nærmest framtidige flykorridorer og som dermed blir mest utsatt for forstyrrelser fra lyd, synsinntrykk osv. Forsvarsbygg er enige med landbruksforvaltningen og Mattilsynet om at det per i dag ikke er tilstrekkelig kunnskap for å kunne avklare konsekvenser for husdyrbruk. (Se faktaark om storfeundersøkelser for mer informasjon om dette)

Miljøoppfølgingsplan

Reguleringsplanens bestemmelser angir at det skal gjennomføres oppfølgende undersøkelser i landbruket for å avklare konsekvenser. Dette følges opp i en miljøoppfølgingsplan (MOP). Forsvarsbygg skal i samråd med landbruksmyndighetene og Mattilsynet avklare nærmere omfang og innhold av oppfølgende undersøkelser i tilknytning til husdyr og husdyrproduksjon. De oppfølgende undersøkelsene vil bli gjennomført i perioden 2016 til 2020/2022.

¹ Støysonekart: <http://www.forsvarsbygg.no/globalassets/global/kampflybase/dagens-og-fremtidig-rod-og-gul-sone.pdf>